

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2071/2559

นายประพันธ์ คุณมี กับพวก โจทก์ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 132, รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 มาตรา 3, รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 มาตรา 6, รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 มาตรา 29, รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 มาตรา 34, พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 มาตรา 15, พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 มาตรา 18, พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 มาตรา 24

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนประกาศของจำเลยที่ 1 และประกาศของจำเลยที่ 3 กับห้ามจำเลยที่ 1 และที่ 3 พร้อมบริวารรบกวนการชุมนุมของโจทก์ทั้งสองกับพวก โดยกล่าวอ้างว่าจำเลยที่ 1 และที่ 3 ออกประกาศตามคำฟ้องไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ ก็เพื่อที่โจทก์ทั้งสองกับพวกจะสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อไปได้โดยไม่ถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ขัดขวางการชุมนุมทางการเมืองที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะเกิดเหตุ แต่เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า ประกาศของจำเลยที่ 1 และประกาศของจำเลยที่ 3 ที่โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้เพิกถอนนั้นได้สิ้นสุดไปตามกำหนดระยะเวลาที่ประกาศมีผลใช้บังคับ และโจทก์ทั้งสองกับพวกได้ยุติการชุมนุมทางการเมืองแล้ว หากโจทก์ทั้งสองหรือบุคคลใดที่เข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองกับโจทก์ทั้งสองถูกดำเนินคดีอาญา ก็ยังคงยกข้อต่อสู้ในคดีอาญาว่าประกาศของจำเลยที่ 1 และที่ 3 ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ และศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาในคดีอาญานั้นก็ต้องวินิจฉัยชี้ขาดการกระทำของจำเลยในคดีอาญาว่าเป็นความผิดหรือไม่ โดยโจทก์ในคดีอาญามีหน้าที่ต้องนำสืบให้ได้ความว่าประกาศตามคำฟ้องชอบด้วยกฎหมายและจำเลยในคดีอาญาเป็นผู้กระทำความผิดด้วย ประกอบกับคดีนี้โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้เพิกถอนประกาศของจำเลยที่ 1 และประกาศของจำเลยที่ 3 กับห้ามมิให้รบกวนการชุมนุมของโจทก์ทั้งสองกับพวกโดยมิได้มีคำขอให้บังคับแก่จำเลยที่ 1 และที่ 3 ให้กระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใดอีก การที่ศาลจะดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีนี้ต่อไปย่อมไม่เป็นประโยชน์แก่คำขอในส่วนแพ่งของโจทก์ทั้งสองในคดีนี้ ศาลจึงชอบที่จะใช้ดุลพินิจสั่งจำหน่ายคดีนี้ออกจากสารบบความเสียได้

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสองฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้พิพากษาหรือมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยที่ 3 ออกคำสั่งใด ๆ ที่อาศัยอำนาจตามความในประกาศเรื่องพื้นที่ปรากฏเหตุการณ์อันกระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ประกาศเรื่องการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย และข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 ที่ออกและประกาศโดยจำเลยที่ 1 เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2554 อีกต่อไป และขอให้เพิกถอนประกาศและข้อกำหนดต่าง ๆ ทุกฉบับที่จำเลยทั้งสามได้ออกตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 ตั้งแต่วันที่ 8 ถึง 9 กุมภาพันธ์ 2554 เป็นต้นมา และที่ออกต่อมาในอนาคตด้วย และที่ออกในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2554 พร้อมประกาศ

และข้อกำหนดต่างๆ กับห้ามมิให้จำเลยที่ 1 และที่ 3 พร้อมทั้งบริวารรบกวนการชุมนุมของโจทก์ทั้งสอง ศาลชั้นต้นตรวจคำฟ้องแล้วมีคำสั่งรับคำฟ้องสำหรับจำเลยที่ 1 และที่ 3 ส่วนที่จำเลยที่ 2 เป็นคนละบุคคลไม่ปรากฏว่าเป็นใครบ้าง ไม่มีสภาพบุคคล จึงไม่รับฟ้อง จำเลยที่ 1 และที่ 3 ให้การขอให้ยกฟ้อง ระหว่างพิจารณา ศาลชั้นต้นเห็นสมควรรอฟังผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในคดีหมายเลขดำที่ 663/2554 ของศาลชั้นต้นในข้อที่ว่าพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หรือไม่ เนื่องจากคดีมีลักษณะประเภทเดียวกัน ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในข้อดังกล่าวว่าพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 มาตรา 15 ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 3 วรรคสอง และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 มาตรา 18 วรรคหนึ่ง (1) (2) และ (5) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 34 ตามสำเนาคำวินิจฉัยที่ 24/2555 ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2555 ท้ายคำแถลงขอส่งเอกสารของจำเลยที่ 1 และที่ 3 ฉบับลงวันที่ 26 สิงหาคม 2556 ศาลชั้นต้นจึงกำหนดนัดชี้สองสถานวันที่ 22 เมษายน 2557 เวลา 9 นาฬิกา ในวันนัดชี้สองสถาน ศาลชั้นต้นเห็นว่า เหตุการณ์ชุมนุมตามฟ้องได้ยุติลงรวมทั้งประกาศพื้นที่ปรากฏเหตุการณ์อันกระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ที่จำเลยที่ 1 ได้ออกประกาศไว้ ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2554 ประกาศที่จำเลยที่ 3 ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย ได้ออกประกาศฉบับที่ 1/2554 และฉบับที่ 2/2554 ประกาศทั้งสามฉบับดังกล่าวได้สิ้นผลไปแล้วตามระยะเวลาที่ปรากฏในประกาศนั้นๆ ดังนั้นคำขอท้ายฟ้องของโจทก์ทั้งสองจึงไม่มีสภาพบังคับอีกต่อไป คดีไม่มีประโยชน์ที่จะพิจารณาพิพากษาให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ โจทก์ทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นและชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ทั้งสองฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่ามีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ทั้งสองว่า ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำสั่งศาลชั้นต้นให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยโจทก์ทั้งสองฎีกาว่า ผลของการที่ศาลล่างทั้งสองมิได้มีคำพิพากษาเพิกถอนประกาศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของจำเลยที่ 1 และที่ 3 ส่งผลร้ายแก่โจทก์ทั้งสองและผู้ร่วมชุมนุมทางการเมืองอันเป็นการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญให้ต้องถูกดำเนินคดีอาญาในความผิดฐานกระทำการฝ่าฝืนประกาศตามฟ้องจนเกิดความเดือดร้อน และการพิจารณาพิพากษาคดีตามคำขอของโจทก์ต่อไปจะเป็นประโยชน์แก่โจทก์ทั้งสองและผู้ร่วมชุมนุมที่ถูกดำเนินคดีอาญาในข้อหาฝ่าฝืนประกาศของจำเลยที่ 1 และที่ 3 นั้น เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนประกาศของจำเลยที่ 1 และประกาศของจำเลยที่ 3 กับห้ามจำเลยที่ 1 และที่ 3 พร้อมบริวารรบกวนการชุมนุมของโจทก์ทั้งสองกับพวก โดยกล่าวอ้างว่าจำเลยที่ 1 และที่ 3 ออกประกาศตามฟ้องไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ ก็เพื่อที่โจทก์ทั้งสองกับพวกจะสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อไปได้โดยไม่ถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ขัดขวางการชุมนุมทางการเมืองที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะเกิดเหตุ แต่เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า ประกาศของจำเลยที่ 1 และประกาศของจำเลยที่ 3 ที่โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้เพิกถอนนั้นได้สิ้นผลไปตามกำหนดระยะเวลาที่ประกาศมีผลใช้บังคับ และโจทก์ทั้งสองกับพวกได้ยุติการชุมนุมทางการเมืองแล้ว หากโจทก์ทั้งสองหรือบุคคลใดที่เข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองกับโจทก์ทั้งสองถูกดำเนินคดีอาญา ก็ยังคงยกข้อต่อสู้ในคดีอาญาว่าประกาศของจำเลยที่ 1 และที่ 3 ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ และศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาในคดีอาญานั้นก็ต้องวินิจฉัยชี้ขาดการกระทำของจำเลยในคดีอาญาว่าเป็นความผิดหรือไม่ โดยโจทก์ในคดีอาญามีหน้าที่ต้องนำสืบให้ได้ความว่าประกาศตามฟ้อง

ชอบด้วยกฎหมายและจำเลยในคดีอาญาเป็นผู้กระทำผิดด้วย ประกอบกับคดีนี้โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้เพิกถอนประกาศของจำเลยที่ 1 และประกาศของจำเลยที่ 3 กับห้ามมิให้รบกวนการชุมนุมของโจทก์ทั้งสองกับพวกโดยมิได้มีคำขอให้บังคับแก่จำเลยที่ 1 และที่ 3 ให้กระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใดอีกการที่ศาลจะดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีนี้ต่อไปย่อมไม่เป็นประโยชน์แก่คำขอในส่วนแพ่งของโจทก์ทั้งสองในคดีนี้ ศาลจึงชอบที่จะใช้ดุลพินิจสั่งจำนำคดีนี้ออกจากสารบบความเสียได้ ส่วนฎีกาของโจทก์ประการอื่นล้วนไม่เป็นสาระอันควรแก่การวินิจฉัยให้เพราะไม่ทำให้คำวินิจฉัยข้างต้นเปลี่ยนแปลงไปได้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้จำนำคดีออกจากสารบบความมานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ทั้งสองฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สมชาติ ธัญญาวินิชกุล · รังสรรค์ กุลาเลิศ · สุภัทร อยู่ถนอม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2071/2559>